

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Hem och konsumentkunskap

Tema: Privatekonomi

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Provets innehåll kopplar till läroplanen genom att fokusera på:

- “Privat ekonomi, ekonomiska begrepp och ekonomiska beslut”

Kunskapskrav

Provets ämnesmässiga kopplingar belyser följande kunskapskrav:

- “Eleven kan redogöra för vad som menas med privatekonomi.”
- “Eleven kan ge exempel på och motivera olika ekonomiska beslut.”

Prov

Faktafrågor

1. Vilket av följande är en inkomst?
  - a) Hyra
  - b) **Lön**
  - c) Skuld
  - d) Sparande
2. Vad innebär begreppet “budget”?
  - a) En överenskommelse
  - b) **En plan för inkomster och utgifter**
  - c) En typ av sparande
  - d) En investering
3. Vilket av följande är ett exempel på en fast kostnad?
  - a) Matkostnader
  - b) **Hyra**
  - c) Kläder
  - d) Nöjen
4. Vad står ränta för?
  - a) En avgift för lån
  - b) **Kostnad för att låna pengar**
  - c) En typ av sparande
  - d) En avkastning från investeringar

5. Vad menas med buffertsparande?
  - a) En typ av investering
  - b) **Sparande för oväntade utgifter**
  - c) En fast kostnad
  - d) En kredit
6. Vad är skillnaden mellan brutto- och nettolön?
  - a) Bruttolön är lägre
  - b) **Nettolön är det som betalas ut efter skatter**
  - c) Inga skillnader
  - d) Bruttolön inkluderar bidrag
7. Vad innebär begreppet "kreditscore"?
  - a) En räntesats
  - b) **En bedömning av kreditvärdighet**
  - c) En typ av sparande
  - d) En kostnad för lån
8. Vilken typ av konto är vanligt att ha för att spara pengar?
  - a) Lånekonto
  - b) **Sparkonto**
  - c) Betalkonto
  - d) Urvalskonto
9. Vilket av följande alternativ beskriver en utgift?
  - a) Lön
  - b) **Kostnad för mat**
  - c) Sparande
  - d) Inkomst
10. Vad kallas det när man köper något och betalar senare?
  - a) Kontant
  - b) **Kreditköp**
  - c) Avbetalning
  - d) Sparande
11. Vad innebär det att leva på kredit?
  - a) Att spara
  - b) **Att köpa med lån utan att ha pengarna direkt**
  - c) Att investera
  - d) Att göra en budget
12. Vilken typ av skuld bör undvikas?
  - a) Långfristig skuld
  - b) **Konsumentskuld med hög ränta**
  - c) Bolån
  - d) Utbildningslån
13. Vad kan en låg kreditscore leda till?
  - a) Låga räntor
  - b) **Svårt att få lån**
  - c) Högre inkomster
  - d) Inga konsekvenser

14. Vad står "amnesti" för när det gäller skulder?
- a) **En skuldavskrivning**
  - b) En hög ränta
  - c) En ny kredit
  - d) En avbetalningsplan
15. Hur kan man öka sitt sparkapital?
- a) Genom att öka sina utgifter
  - b) **Genom att spara en del av sin inkomst**
  - c) Genom att ta lån
  - d) Genom att minska inkomsterna

Resonerande frågor

1. Resonera kring varför det är viktigt att ha en budget och hur den kan påverka ens privatekonomi.
(Ger elever möjlighet att diskutera ekonomiskt ansvar och planerande i livet.)
2. Förklara skillnaderna mellan kortsiktigt och långsiktigt sparande, och ge exempel på när varje typ kan vara lämplig.
(Möjliggör för elever att reflektera över olika tidsaspekter och syften med sparande.)
3. Diskutera konsekvenserna av att leva över sina tillgångar. Hur kan detta påverka en individs ekonomiska framtid?
(Uppmanar till kritiskt tänkande kring livsval och långsiktiga effekter.)
4. Ge exempel på hur impulsköp kan påverka din ekonomi och ge förslag på hur man kan motverka impulsköp.
(Tillåter elever att identifiera vanor som påverkar ekonomin och diskutera åtgärder.)
5. Reflektera över hur rabatter och rea kan påverka två typer av ekonomiska beslut: att handla och att spara.
(Skapar en koppling mellan konsumtionsbeteende och sparande.)

Bedömning

Faktafrågor: 1 poäng per fråga, totalt 15 poäng.

Resonerande frågor: 3 poäng per fråga, totalt 15 poäng.

- För betyget E krävs minst 8 poäng.
- För betygsnivå C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor).
- För A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Hem- och konsumentkunskap](#)